

ВАКЦИНАЦІЯ

Дайджест

Випуск №14 (2/12.2024)

в Україні та світі

Офіційна інформація.

Центр громадського здоров'я інформує про перебіг епідемічного сезону на грип та ГРВІ.

За тиждень епідсезону з 9 до 15 грудня на ГРВІ захворіло **124 265 осіб**, з них – **73 733 дитини**. У порівнянні з попереднім тижнем, за даними рутинного епідеміологічного нагляду, кількість захворілих на ГРВІ **збільшилася на 3,7**, із них кількість захворілих дітей **зросла на 3,6%**.

Інтенсивний показник захворюваності на ГРВІ, включно з COVID-19, становить **344,9 на 100 000 населення**, що **на 28,6% нижче** епідемічного порога, розрахованого для України, та **на 3,7% більше** аналогічного показника минулого тижня.

Підтверджених випадків COVID-19 за звітний тиждень зареєстровано **569**. Серед осіб, які мали позитивний результат тесту на COVID-19, зареєстровано **чотири летальних випадки**. Померлі не мали профілактичних щеплень проти COVID-19 протягом останніх 12 місяців.

Віруси грипу типів А, А(Н3) та В визначено в трьох випадках за результатами лабораторного дослідження.

Профілактичні щеплення проти грипу за цей же період отримало **3148 осіб**, із них – **1805 осіб** з груп медичного та епідемічного ризиків.

Більше [тут](#).

Зміцнення та підтримка.

Близько 700 спеціалізованих холодильників доставили до восьми прифронтових областей України.

Відтепер майже 98% пунктів вакцинації у Дніпропетровській, Запорізькій, Донецькій, Сумській, Харківській, Миколаївській, Херсонській та Одеській областях мають найсучасніше холодильне обладнання. До кінця 2024 року заплановане постачання ще 220 таких холодильників.

Доставку в межах співпраці з Міністерством охорони здоров'я України здійснює дитячий фонд ООН UNICEF Ukraine за підтримки Європейського Союзу та уряду Японії.

Детально [тут](#).

Бюро ВООЗ в Україні оприлюднило керівні принципи та ключові рекомендації щодо посилення порядку денного з безпеки здоров'я в Україні в аналітичній записці.

Ключовими рекомендаціями є розробка та впровадження Національного плану дій з безпеки здоров'я (National Action Plan for Health Security, NAPHS) і забезпечення функціонування національного мультисекторального механізму управління і координації дій з урахуванням підходу **Єдиного Здоров'я**. З аналітичною запискою можна ознайомитись [за посиланням](#).

Вакцини в Україні.

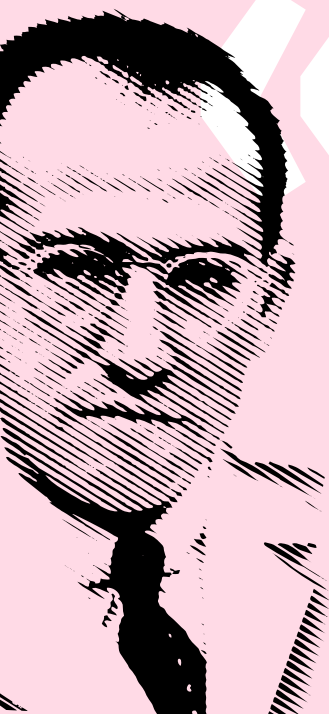
Дитячий фонд ЮНІСЕФ доставив 100 000 доз вакцини проти дифтерії та правця (АДП) на запит Міністерства охорони здоров'я України.

Згідно з Національним календарем профілактичних щеплень, вакцина АДП вводиться для ревакцинації проти дифтерії та правця дітям у 6 років. Як повідомляє МОЗ України, вакцину буде розподілено до регіонів для безоплатної вакцинації за Національним календарем профілактичних щеплень.

Більше [тут](#).

Знання.

Дізнатися про актуальні навчальні заходи з теми імунопрофілактики можна [за посиланням](#).

Гадаю,
він належить
людству.
Патенту нема.
Хіба можна
запатентувати
сонце?»

Джонас Солк, розробник інактивованої поліомієлітної вакцини, у відповідь на питання, кому належить патент на цю вакцину.

Випадки.

Двоє нещеплених дітей на Житомирщині захворіли на кір - ЦГЗ України

Діти — з однієї сім'ї, не були щеплені проти кору через релігійні переконання батьків. Наразі вони перебувають на стаціонарному лікуванні, їм надається весь необхідний обсяг медичної допомоги відповідно до клінічних протоколів. Встановлено медичне спостереження за контактними особами.

Житомирським обласним центром контролю та профілактики хвороб проведено епідемічне розслідування, під час якого встановлено кількість осіб, які контактували з хворими. Двоє дітей з-поміж контактних осіб не мають щеплень через релігійні переконання батьків. Інші діти мають мінімальні ризики інфікуватися вірусом кору, або перенести його в легкій формі, без ускладнень, завдяки проведеній раніше вакцинації.

Більше [ТУТ](#).

Новини науки.

Однодозова схема вакцинації проти ВПЛ може бути так само ефективною для попередження ВПЛ-інфекції, як і 2- чи 3-дозова схема.

Систематичний огляд 42-х клінічних досліджень підтверджує гіпотезу, що однодозова схема вакцинації проти ВПЛ 4- чи 9-валентною вакциною в цілому може бути так само ефективною для попередження ВПЛ-інфекції, як і 2- чи 3-дозова схема вакцинації. Разом з тим, ефективність однодозової схеми для попередження виникнення ВПЛ-асоційованих аногенітальних кондилом нижча у порівнянні з 2- та 3-дозовою схемами. Для формування оптимального захисту проти ВПЛ рекомендовано вводити вакцину в молодшому віці. Формування оптимальних рекомендацій та політик вакцинації проти ВПЛ з використанням однодозової схеми потребує подальших досліджень.

Детально [ТУТ](#).

«Гарячі» запитання.

- Чи вказують результати звіту американського підкомітету з питань коронавірусної пандемії на те, що вакцинація проти COVID-19 є недоцільною чи небезпечною? Чи рекомендації щодо бустерних доз вакцини для груп ризику є актуальними?

- Жодних висновків про безпеку чи недоцільність вакцинації для груп ризику звіт не містить. Ба більше, автори звіту стверджують, що «прискорена розробка вакцин проти COVID-19 була високоєфективною та допомогла врятувати мільйони життів». Претензії авторів до процедури схвалення вакцин Американською агенцією з лікарських засобів та до розробки рекомендацій з вакцинації тих, хто вже перехворів, є дискусійними і в будь-якому разі не заперечують наявних даних щодо ефективності вакцинації для попередження тяжкого перебігу хвороби, госпіталізації та смерті. Введення бустерних доз вакцини проти COVID-19 залишається актуальним для груп медичного та професійного ризику.

- Після проведення вакцинації проти сказу знову вкусила тварина. Чи потрібно повторно вакцинуватися проти сказу?

- Якщо ви були повністю вакциновані (5 доз у випадку екстреної вакцинації та 3 дози у випадку профілактичної вакцинації) менше 3-х місяців тому, то згідно з рекомендаціями ВООЗ можна не щеплюватись у випадку повторного укусу/ослинення слизових оболонок чи пошкодженої шкіри. Якщо Ви були повністю вакциновані (5 доз у випадку екстреної вакцинації та 3 дози у випадку профілактичної вакцинації) більше 3 місяців та менше 5 років тому, тоді у випадку

повторного укусу/ослинення слизових оболонок чи пошкодженої шкіри все одно потрібно щеплюватись, але тільки двома дозами: у 0 і 3 день. Імуноглобулін в такому випадку вводити не потрібно. Якщо курс щеплень від сказу було проведено більше 5 років тому, тоді необхідно пройти повний курс щеплень заново.

- Хто має вносити запис до електронної системи охорони здоров'я (ЕСОЗ) про проведену вакцинацію пацієнта?

- Згідно з роз'ясненнями НСЗУ, дані про вакцинацію в електронну картку пацієнта, тобто до ЕСОЗ, вносять медичні працівники саме того медичного закладу, в якому власне ця вакцинація й відбулась. Незалежно від того, чи це державна амбулаторія, приватна клініка чи лікар-ФОП. А також незалежно від того, чи має цей медичний заклад договір із Національною службою здоров'я. Адже сьогодні кожен медичний заклад, який надає медичні послуги в країні, має бути підключеним до ЕСОЗ.

- Чому ситуація із захворюваністю на туберкульоз в Україні несприятлива попри наявність в календарі щеплень вакцини БЦЖ?

- Вакцина БЦЖ ефективно запобігає тяжкому туберкульозу в дітей раннього віку. Проте вона не запобігає інфікуванню збудником туберкульозом та реактивації латентної інфекції. Таким чином, вакцинація БЦЖ має дуже обмежений вплив на передачу збудника хвороби.

Події.

Кабінет Міністрів України затвердив Державну стратегію боротьби зі стійкістю до протимікробних препаратів на період до 2030 року та операційний план з її реалізації у 2024–2026 роках.

Стратегія включає розширення національної мережі мікробіологічних лабораторій, посилення системи інфекційного контролю на рівні закладів охорони здоров'я, епідагляду за резистентними збудниками, з урахуванням комплексного підходу «Єдине здоров'я».

На важливості документу наголосив Міністр охорони здоров'я України Віктор Ляшко: «В Україні, особливо в умовах війни, питання стійкості до антибіотиків набуває критичної ваги. Завдяки державним ініціативам ми вже досягли важливих результатів: впроваджено електронний рецепт, розширено мережу лабораторій та оновлено клінічні протоколи. Проте найважливіше — це дотримання стандартів інфекційного контролю та відмова від самолікування».

Детально [тут](#).

20 грудня 2024 року в м. Київ пройшов круглий стіл «Імунопрофілактика інфекційних захворювань у осіб після трансплантації гемопоетичних стовбурових клітин».

В заході взяли участь провідні імунологи, епідеміологи, спеціалісти ЦГЗ, завідувачі і лікарі центрів ТКМ з усіх регіонів України. Мета проекту - покращити виживаність осіб після ТГСК шляхом імунопрофілактики інфекційних захворювань. Організатором заходу виступила ГО «Міжнародна міждисциплінарна асоціація медичних професіоналів» в партнерстві із ГО «Всеукраїнська асоціація дитячої імунології».

Більше [тут](#).

Інфекційні захворювання.

Статистика туберкульозу в Україні: листопад 2024 року.

У листопаді 2024 року в Україні виявлено 1 285 людей з туберкульозом:

957 нових випадків захворювання;

260 пацієнтів із рецидивом;

68 інші.

227 із загальної кількості мали лікарсько-стійку форму туберкульозу.

У 1 217 пацієнтів виявлено легеневу форму захворювання, 68 пацієнтів мали позалегеневу форму ТБ. Із загальної кількості – 994 чоловіки та 291 жінка. 208 пацієнтів мали ВІЛ-позитивний статус. **Більше інформації [тут](#).**

Світова практика.

Окремих країнам африканського континенту вдалося досягти високого охоплення дівчаток щепленнями проти вірусу папіломи людини.

Згідно з даними ВООЗ, лише кожна третя дівчинка віком до 14 років з країн Африки вакцинована проти вірусу папіломи людини (ВПЛ). Разом з тим, окремим країнам вдалося досягнути високого охоплення цієї когорти щепленнями. Зокрема:

в Ефіопії - 90% (вакцину було введено до національного календаря в 2018 році);

в Еритреї - 86% (вакцину було введено до національного календаря в 2022 році);

в Руанді - 85% (вакцину було введено до національного календаря в 2011 році);

в Танзанії - 90% (вакцину було введено до національного календаря в 2018 році);

в Замбії - 58% (вакцину було введено до національного календаря в 2019 році).

Для збільшення охоплення використовувались різні стратегії, зокрема, використання мобільних пунктів вакцинації, проведення вакцинації в школах, просвітницькі заходи для батьків з залученням медичних працівників та вчителів громади.

Більше [тут](#).

Вакцини проти грипу та COVID-19 в Австралії можна отримати в аптеках.

В Австралії можна вакцинуватись в аптеці як проти сезонного грипу, так і проти COVID-19. Ця послуга надається як тим категоріям населення, які отримують щеплення безоплатно, в рамках Національної програми імунізації, так і особам, які бажають вакцинуватись власним коштом. В більшості штатів Австралії фармацевти можуть проводити вакцинацію дітей від 5 років (а в штаті Квінсленд - дітей від 6 місяців). Введення в аптеці одразу двох вакцин - проти COVID-19 та проти грипу - є стандартною практикою. Аби знайти найближчу до свого місця проживання аптеку, що проводить вакцинацію, мешканці Австралії можуть скористатися відповідним онлайн-сервісом.

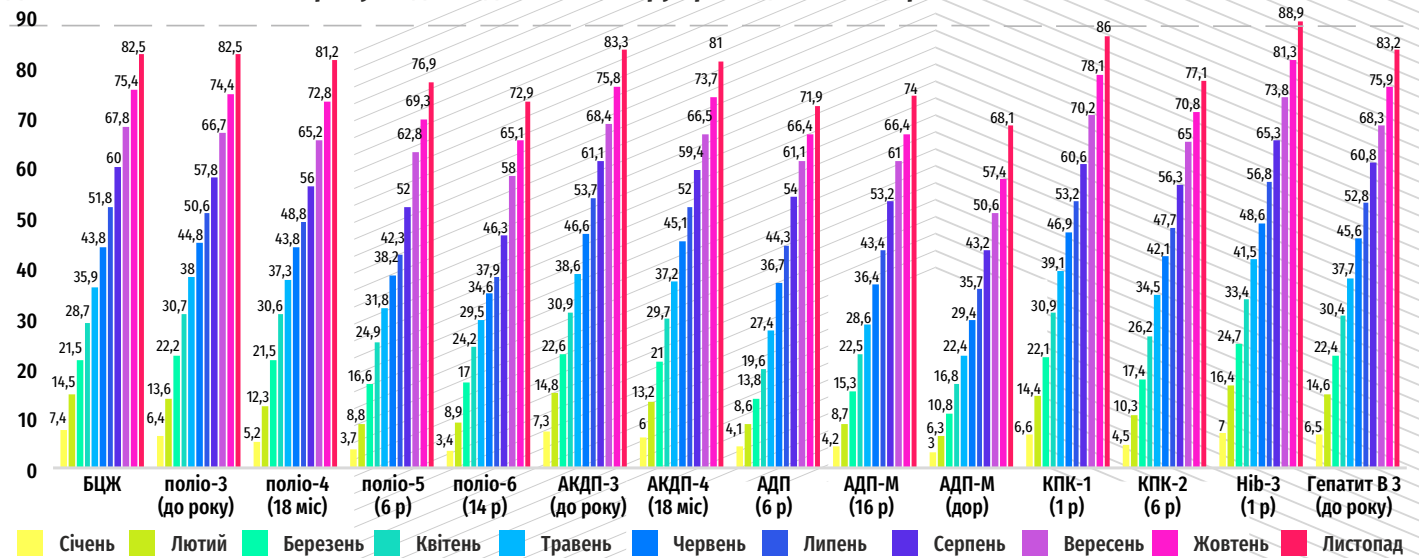
Детально [тут](#).

Африка

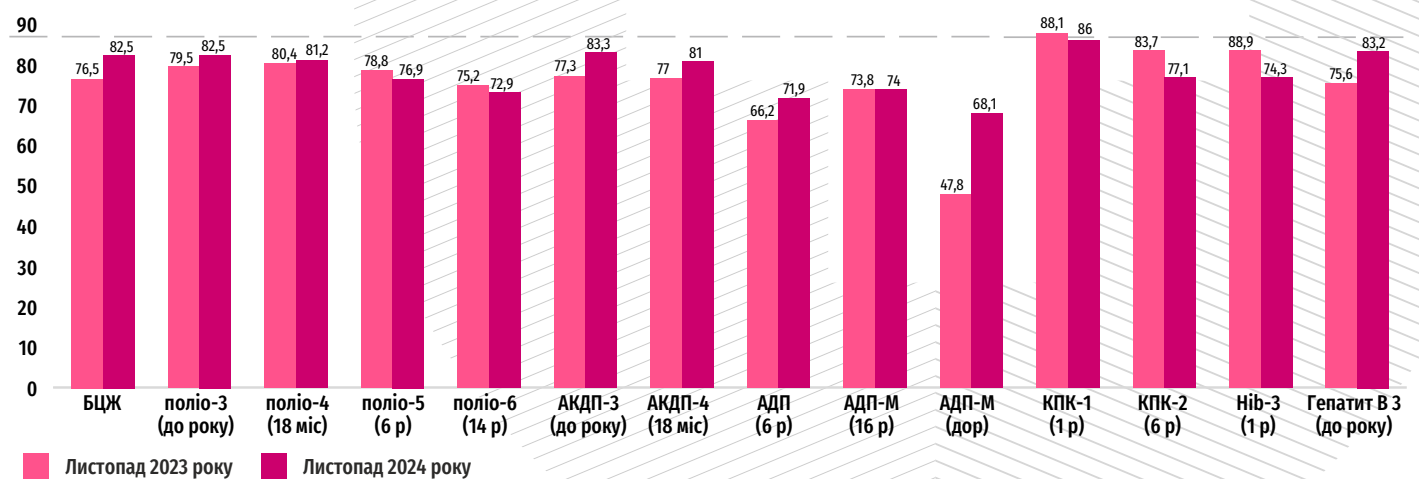
Австралія

Рутинна вакцинація.

Дані станом на 1.12.2024 року згідно з даними Центру громадського здоров'я.

Порівняння охоплення профілактичними щепленнями за одинадцять місяців 2023 та 2024 років, %

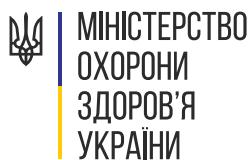

Nota bene.

- Сторінка проєктів, які втілює Міністерство охорони здоров'я України за підтримки Світового банку: www.facebook.com/healthcareservice4people
- Національний Портал з Імунізації: vaccine.org.ua/
- Безоплатний доступ до платформи UpToDate. Доступ до реєстрації та користування можна отримати через сайт Центр громадського здоров'я України phc.org.ua/uptodate.
- Центр громадського здоров'я. Імунізація. www.phc.org.ua/kontrol-zakhvoryuvan/immunizaciya
- Усі випуски дайджесту «Вакцинація в Україні та світі» vaccine.org.ua/pro-vakczynaczuyu/about-vaccination-library/#

Дайджест підготовлений у рамках спільного проєкту МОЗ України та Світового банку «Екстрене реагування на COVID-19 та вакцинація в Україні»

ЦЕНТР ГРОМАДСЬКОГО ЗДОРОВ'Я

Екстрене реагування на COVID-19 та вакцинація в Україні